

Asia: LVM/1354/01/2019

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma vuosille 2021–2032 – Suunnitelmaluonnos ja vaikutusten arviointi

Suunnitelmaluonnos

Mitkä ovat tärkeimmät toimenpiteet suunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi?

Liikenteellinen saavutettavuus edistää ihmisten ja tavaroiden sujuvaa liikkumista

- Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman (VLJS) vaikutusten arvioinnissa ei tule keskittyä vain suurten kaupunkiseutujen liikkumiseen ja liikennejärjestelmiin. Seutukaupungit ovat alueensa keskuksia ja työssäkäyntialueita. Seutukaupungeissa on kasvuyrityksiä sekä vahvasti vientivetoisia yrityksiä, jotka hyödyttävät koko maata. Ne ovat keskeisiä raskaan teollisuuden ja vientiteollisuuden paikkakuntia. Näistä syistä VLJS:ssa ei voida keskittyä vain pääväylien (TNT-verkko) kehittämiseen, alempiasteinen tieverkosto on tärkeä erityisesti pk-yrityksille. Logistiikan verkostomaisuus, sisältäen talouden ja tuotannon, vaatii laajempaa tarkastelua, kuin ainoastaan suurimpien kaupunkien väliset nopeat yhteydet.
- Seutukaupungit muodostavat työssäkäyntialueen omalla alueellaan, jossa on paljon työmatkapedelöintiä. Valtakunnallisesti tulee edistää toimenpiteitä, joilla tavoite tunnin työssäkäyntialueesta toteutuu laajasti ympäri Suomea.
- MAL-menettely ei ylety seutukaupunkien merkittäviin teollisuuskeskittymiin. Seutukaupungit tarvitsevat välineitä, joilla käydä vuoropuhelua ja kehittää väyliä sekä infraa kokonaisuutena yhdessä valtion kanssa.
- Seutukaupunkien näkökulmasta on tärkeää, että infrainvestoinnit kohdentuvat alueellisesti tasaisesti huomioiden pääväyläverkoston lisäksi muutkin väylät.

- Poikittaisväylät on otettava VLJS-työssä huomioon nykyistä vahvemmin. Seutukaupunkien elinkeinoelämän vientiyhteyksien kannalta niiden toimivuus on välttämätöntä. Tämä tukee myös liikenneyhteyksien verkostomaista tarkastelutapaa.

- Seudulliset liikennehankkeet parantaisivat suurhankkeiden, kuten Tunnin-junan, Suomi-radan ja Itä-radan kannattavuutta kytkiessään suuremman määrän ihmisiä yhteyksien piiriin. Toimivat liikennejärjestelmät mahdollistavat investointien edellyttämät matkustajamäärät.

Rautatieverkoston kattavuus edistää päästötavoitteeseen pääsemistä ja seutukaupunkien elinvoimaa

- Saavutettavuuden osalta Suomea tulisi tarkastella kokonaisuutena ja tämä koskee myös rautatieverkostoa. Mm. poikittaisen raideliikenteen kehittäminen edistää ilmastopoliittisia tavoitteita, mikä onkin huomioitu suunnitelmassa tunnistamalla välityskykyyn liittyviä haasteita mm. Ylivieska – Iisalmi -rataosuudella.

- Ilmastonmuutoksen torjunnan ja hallituksen asettamien päästötavoitteiden kannalta on erityisen tärkeää, että liikennejärjestelmätyössä hyödynnetään olemassa olevia rautateitä ja kehitetään niiden sähköistystä sekä henkilöliikenteen aikataulutusta palvelemaan työmatkaliikennettä seutukaupunkien elinvoimaisuus huomioiden.

- Seudullinen raideliikenne tukisi entistä laajempien työssäkäyntialueiden rakentumista, lisäksi ympäristöystävällistä liikkumista ja kehittäisi merkittävällä tavalla seutukaupunkien ympärille rakentuvia elinkeinokeskittymiä.

- Raideliikenne ja muu julkinen joukkoliikenne tulee sovittaa yhteen niin että matkanteossa näiden yhteyksien yhdistäminen on sujuvaa. Liikennemuotojen turha päällekkäisyys ja kilpailu tulee poistaa.

Vienti tarvitsee sujuvat liikenneyhteydet

- Valtakunnallisen liikennejärjestelmän suunnittelussa ja kriteereissä väylien, ratayhteyksien ja satamien käytön seurannan osalta tulee henkilömäärän lisäksi tarkastella liikkuvan tavaran määrää sekä arvoa. Viennistä ja BKT:n arvosta merkittävä osa kulkee seutukaupunkien kautta, etenkin teollisuusviennin volyyymi vaatii sujuvia yhteyksiä.

- Liikennejärjestelmän suunnittelussa tulisi konkretisoida toimialoittain keskeiset kuljetusreitit, jossa Suomi on tärkeä kulkuväylä pohjoismaisen ja eurooppalaisen logistiikan näkökulmasta. Pelkkä kansallisen näkökulman tarkastelu ei riitä. Konkreettinen merkitys kansainvälisestä logistiikasta ja liikenteestä jää liian yleiselle tasolle. Eri kaupunki- ja kuntaverkostojen kuulemisia tulisi siis lähestyä näistä konkreettisista tietopohjista.
- Näkökulma Suomen kytkeytymisestä kansainväliseen liikennejärjestelmään tulisi täsmentää pohjoismaiseen, eurooppalaiseen ja siitä kansainväliseen liikennejärjestelmään.

Toimivat verkkoyhteydet tulee taata koko maassa

- Suomi tarvitsee kaupunkien harvemmin asutuille sekä maaseutualueille laajakaistan tukihankkeita, koska kaupalliset operaattorit eivät ole innostuneita kehittämään ja investoimaan alueille nopeita langattomia verkkoja.

Onko toimenpiteiden rahoitus kokonaisuutena oikein suunnattu taloudellisen raamin sisällä?

- Liikenneverkko ja solmukohtat
- Henkilö- ja tavaraliikenteen palvelut
- Liikennejärjestelmän tukitoimet
- Muut toimenpiteet

-

Sisältääkö vuoteen 2050 ulottuva visio liikennejärjestelmän kehittämiseksi oikeat asiat?

-

Viekö toimenpideohjelma kokonaisuutena kehitystä vision suuntaan?

-

Vaikutusten arviointi

Onko vaikutusten arviointia täydennettävä viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain näkökulmasta?

-

Antaako vaikutusten arviointi riittävän hyvän kuvan suunnitelman vaikutuksista?

-

Yleistä

Miten valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnittelun prosessia (vuorovaikutus, viestintä ja vaikutusten arviointi mukaan lukien) tulisi kehittää?

-

Laitila Merja-Liisa

Ylivieskan kaupunki - kaupunginhallitus 22.2.2021